

— 'Αλλ' ἔχαστα προηγουμένως τὴν σκέψιν μου.
— Καί τίς σέ ἠγάπησε νὰ πῆς; Δικαιολογεῖται
ἐν σου σφάλμα διὰ τοῦ ἄλλου. — 'Αλλ' ἠδυνάμην νὰ
ἀποπειρήθω τὴν φιλοφροσύνην των; — 'Αλλὰ διατί νὰ
ψάλλῃς; 'Τοῦτο ἤρμοζεν εἰς σέ, τὸν δυστυχῆ;

— 'Ο Μαυρίκιος ἐβασανίζετο τοιοῦτοτρόπως· ἀλλ'
ἐκεῖνος ἔστις μᾶς προξενεὶ τὴν ἡσυχίαν ἢ τὰς βασά-
νους εἶναι πάντοτε ὁ ἄγγελος Θεοῦ τινος, ὅστις μᾶς
ἀγαπᾷ. Ἡγέρθη μὲ τὴν συναίσθησιν τοῦ σφάλματός του
καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν ξενοδόχον. Τῇ εἶπε μετὰ
λυγμῶν τὴν δυστυχίαν του, καὶ ὅτι τῷ ἦν ἀδύνατον
νὰ πληρώσῃ τὴν δαπάνην, ἣν εἶχε τόσον φρονίμως
κανονίσαι μετ' αὐτῆς. Ἡ ξενοδόχος συνεκινήθη ὑπὸ
συμπαιθείας· ἐκάλεσε τὸν σύζυγόν της καὶ ἐμέμφθησαν
ἀλλήλους ἐντίμως· ὅτι δὲ ἕκαστον καλλιτέραν ἐπα-
γρύπνησιν ἐπὶ τοῦ παιδίου τούτου.

— Δὲν μᾶς χρεωστικὸς τίποτε, τῷ εἶπεν ὁ ξeno-
δόχος· ὠρείλομεν νὰ προλάβωμεν τὴν ἀταξίαν, ἥτις
συνέβη. Κατὰ δυσυχίαν, πολλάκις ὑποπίπτωμεν, χωρὶς
νὰ θέλωμεν, εἰς τὸ δυστυχίημα τοῦτο, ὅπερ ἐπιφέρει
μεγάλα θεινά· Γευμάτιστε μεζῆμα, τέκνον μου· λαβε
καὶ αὐτὰ τὰ νομίσματα διὰ τὴν ὀδοιπορίαν σου· δὲν
δύναμαι νὰ κίμω περιστότερον. Ἄλλοτε νὰ εἴσται
προσεκτικώτερος. Πήγαινε εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὅταν
ἔχῃς ἀνάγκην, καὶ φυλάξου ἀπὸ κακῆς συναναστροφῆς.

— 'Ο Μαυρίκιος δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὸ δῶρον τοῦ
ξενοδόχου.

— Σοὶ τὰ δανείζομεν, τῷ εἶπον οἱ καλοὶ ἄνθρωποι·
ὁ πατήρ σου θὰ μᾶς τὰ πληρώσῃ.

Τοιοῦτοτρόπως τὸ παιδίον, κατὰ τὸ ταξιδίον του,
συνάπτον ποτὲ μὲν τὸ καλόν, ποτὲ δὲ τὸ κακόν
ἐνέπιπτεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἀπειλπίσιν ἢ εἰς
τὴν ἐλπίδα. Βλέπον δὲ ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ ἐντίμους
ἀνθρώπους, τοῦς ἠρώτησε τὴν ὁδόν, ἣν ἔπρεπε νὰ

ἀκολουθήσῃ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς Σαβοῖαν πρὸς ἐντά-
μασιν τοῦ πατρὸς του. Τέλος, ὁ Μαυρίκιος ἀνεχώρησε
μὲ καρδίαν ἥτιτον πικραμένην.

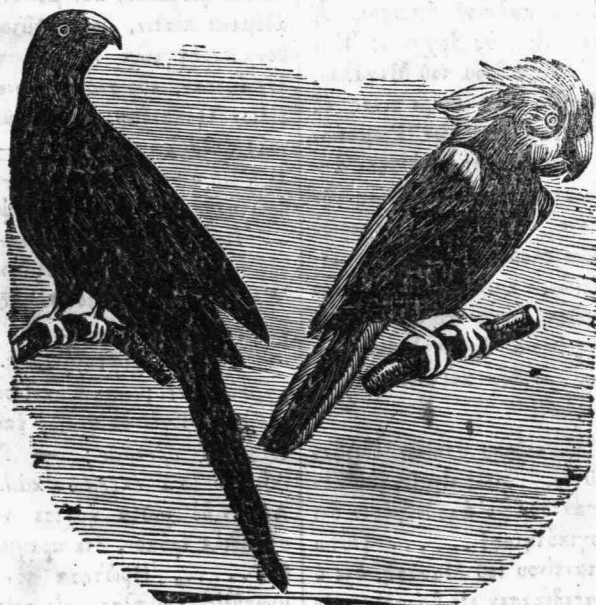
(ἀκολουθεῖ)

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΠΕΡΙ ΨΙΤΤΑΚΩΝ.

—ο—

ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ψιττακὸς (κοιν. παπαγάλος)
συγγέγονται κοινῶς διάφορα πτηνὰ ἔχοντα τὴν ιδιότητα,
ὥς ἐκ τῆς κατασκευῆς τοῦ ῥάμφους καὶ τῆς γλώττης
αὐτῶν, νὰ μιμῶνται τὰς ἐνάθρους τῶν ἀνθρώπων
φωνάς. Τὰ πτηνὰ ταῦτα κατατάσσονται παρὰ τῷ
φυσιογράφῳ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀερεπτόντων
(grimpeurs) ἢ κατ' ἄλλους κυνφοράμφων (Le-
virostres) συνιστῶντα ἰδιαιτέραν φυλὴν (famille)
ὑπὸ τὴν γενικὴν ὀνομασίαν ψιττακῶν. Οἱ δὲ κατὰ
τὴν φυσικὴν ἱστορίαν διακριτικοὶ τῆς φυλῆς ταύτης χα-
ρακτηρῆς εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι: ἄνω γράθος (manti-
bula) γρυπὴ μὲ μεμβρανώδη ἐπέκτασιν εἰς τὴν
βάσιν (cum cera)· γλῶσσα σαρκώδης καὶ ὁλο-
σηρής· πόδες ἀερεπτοεῖς (adrepantes). (Βλ.
Histoire naturelle des Perroquets, par T. Le-
vaillant. Paris, 1801). Ἡ φυλὴ αὕτη ὑποδιαιρεῖ-
ται εἰς ἑξ ἄξιοσημείωτα εἶδη, δηλ.: εἰς τὸ τῶν Μα-
καοψιττακῶν (P. Macao), οἵτινες εὐρίσκονται ἐν
τῇ μεσημβριῇ Ἀμερικῇ· εἰς τὴν τῶν Μεγάλων
ψιττακῶν (P. Alexandri) τῶν ἐν ταῖς Ἀνατολι-
καῖς Ἰνδίαις ἐνοπαρχόντων· εἰς τὴν τῶν Λοφωτῶν
ψιττακῶν (P. Cristatus), οἵτινες εὐρίσκονται κατὰ

ΟΙ ΨΙΤΤΑΚΟΙ.

τὰς ἀνατολικὰς νήσους καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὰς Μολούκας νήσους· εἰς τὴν τῶν *Ἐριθέων* (P. Erithaeus) τῶν εὐρυσκομένων εἰς τὴν Γουινέαν, Κόγχον καὶ Ἀγγόλαν· εἰς τὴν τῶν *Ὠχροκεφάλων* (P. Ochrocephalus) οἵτινες ὑπάρχουν κατὰ τὰς δυτικὰς Ἰνδίας· καὶ εἰς τὴν τῶν *Ἀχωρίστων* (P. Pullarius) τῶν εὐρυσκομένων ἐν Γουινέᾳ καὶ ἀνατολικαῖς Ἰνδίας· καὶ ἐπικληθέντων *ἀχωρίστων* ἐκ τῆς ψευδοῦς υποθέσεως ὅτι δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν εἰμὴ συνοδευμένοι πάντοτε ὑπ' ἄλλου τοῦ εἶδους τῶν αὐτόμου.

Εἶναι δὲ ἄξιον περιεργείας ὅτι ἡ φύσις περιώρισε τὴν διαμονὴν τινῶν ἐκ τῶν εἰδῶν τούτων εἰς πολὺ στενὸν ὅριον, οὕτω γ. π. εἰς μίαν τῶν Φιλιππίνων νήσων ἀπαντᾷται εἶδος τι, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην τῶν παρακειμένων νήσων εὐρίσκεται.

Ἐν γένει οἱ ψιττακοὶ ἔχουν χαρακτηριστικὰς τινὰς ἔξεις, δι' ὧν διακρίνονται καλλίστα τῶν ἄλλων πτηνῶν· οὕτω μεταχειρίζονται τοὺς πόδας τῶν ὡς οἱ πίθηκοι τὰς χεῖρας, δηλ. διὰ νὰ λαμβάνωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς τὸ στόμα τὴν τροφήν, ἢ διὰ νὰ ζῶνται ὀπίσθεν τοῦ ὠτίου τῶν κλ' περιπατοῦντες δὲν στηρίζονται ἐπὶ μόνων τῶν δακτύλων ὡς τ' ἄλλα πτηνὰ, ἀλλ' ἐφ' ὅλης τῆς πίζης, καὶ πρὸς τούτοις ὁσάκις θέλουν ν' ἀναβῶσιν ἢ νὰ καταβῶσι, μεταχειρίζονται καὶ τὸ ῥάμφος (τὸ ὁποῖον ἔχουν κινητὸν) ὡς τρίτον τρόπον τινα πόδα. Κατασκευάζουσι τὰς φωλεὰς τῶν, μὲ πολλὴν ἐπιτηδεύουσα καὶ εἶδη τινα μάλιστα τὰς καταρτίζουσιν εἰς εἶδος φιάλης κρεμαμένης εἰς τὴν ἄκραν τῶν λεπτοτέρων κλάδων τῶν δένδρων ἵνα μὴ εἰσέρχωνται οἱ ὄφεις. Τὰ πτηνὰ ταῦτα εἶναι ἐν γένει μακρόβια, καὶ τινες μάλιστα δι᾽ ἔσχατον ὅτι ζῶσιν ἐπέκεινα τῶν ἑκατὸν χρόνων· πλὴν ἂν φάγωσι πικραμύδαλα ἢ πετροσέλιον ἀποβιοῦσιν ἀμέσως.

Τὰ ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ καὶ τῇ Πολωνσίᾳ ὑπάρχοντα εἶδη τῶν πτηνῶν τούτων εὐρίσκοντα καὶ ἀρχὰς εἰς μέγιστον πλῆθος, ἀλλὰ νῦν ἡλειωθήσαν πολὺ.

Οἱ ψιττακοί, καὶ αὐτοὶ τοῦ παλαιοῦ ἡμισφαιρίου, φαίνεται ὅτι ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, μέχρι τῆς ἐποχῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, ὅτε ὁ ναύαρχος αὐτοῦ Ὀνησικράτης ἔφερε τινὰς ἐξ Ἰνδιῶν. Ἐπὶ δὲ τῆς Κοσμοκρατορίας τῶν Ῥωμαίων ἐκομίσθη μέγα πλῆθος ἐν Ῥώμῃ καὶ κατήντησε ἀντικείμενον πολυτελεῖς τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐρεθίσῃ τὴν χολὴν τοῦ αὐστηροῦ Κάτωνος. Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀκόμη, οἱ ψιττακοὶ ἀποτελοῦσιν ἐν τῶν κοσμιμάτων τῶν πολυτελῶν οἰκῶν, καὶ πιθανῶς θέλουν πάντοτε χρησιμεύειν εἰς τοῦτο, ἔνεκα τῆς ωραιότητός τῶν, καὶ πολὺ μᾶλλον τῆς ὁποίας ἔχουν ἱκανότητος νὰ προσφέρωσι τὰς ἐνάθρους φωνὰς, καὶ ἐνίοτε μάλιστα, ἂν καὶ σπανίως, ν' ἄδωσι.

Πολλὰ ἐκ τῶν τοῦ εἶδους τούτου πτηνῶν εἰδείξαν εἰς τινὰς περιστάσεις τοσοῦτον, οὕτως εἶπεν, βαθμὸν εὐφύας, ὥστε δι᾽ ἔσχατον τινες ν' ἀποδείξωσιν ὅτι δὲν εἶναι πάντῃ ἀμοιρα λογικότητος! Οὕτω κατὰ τὴν διήγησιν Κωνσταντίνου τοῦ Μανασῆ, ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ Βασίλειος κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν

αὐτοῦ υἱὸν Λέοντα, μόνον οἱ θρῆνοι καὶ αἱ φωναὶ τοῦ ψιττακοῦ αὐτοῦ ἠγνῆθησαν νὰ πρᾶξωσι τὴν ἀκμῆν τοῦ Αὐτοκράτορος καρδίαν καὶ νὰ τὸν πείσωσι ν' ἀνακαλέσῃ τὴν σκληρὰν αὐτοῦ ἀπόφασιν. — Ὁ Οὐλύμβως κάμνει μνηστὴν ἐνὸς ψιττακοῦ, ὅστις διατατόμενος νὰ γελᾷ, ἐκάγχαζε καὶ ἐν τῷ τέλει ἐφώναξεν: «ὦ! τὸν μωρὸν παῦρ μὲ κάμει νὰ γελῶ, Ὁ Δι' Αὐδῶντος, ἀναπερόμενος ὑπὸ τοῦ Βυρῶνος, βεβαίῳ ὅτι εἶδεν ἐντὸς βασιλικῆς τινος πλοῦς ψιττακὸν ὅστις καθ' ἐκάστην ἐσπέρην ἐπροσκάλει τὸ πλῆρωμα νὰ προσευχθῇ καὶ πρῶτος ἐκεῖνος ἔλεγεν τακτικῶς ὅλας τὰς συνήθεις προσευχάς. — Ὁ Ἀλδοβράνδιος περιγράφων τὸν ψιττακὸν δὲ εἶχεν Ἐρρίκος ὁ Η'. τῆς Ἀγγλίας Βασιλεὺς, λέγει ὅτι μίαν τῶν ἡμερῶν περὶ ὃν ψιττακὸς οὗτος εἰς τὸν Τάμεσιν ποταμὸν, ἐφώναζεν καὶ ἐπροσκάλει τοὺς περιστῶτας νὰ τὸν διασώσωσιν ἵνα μὴ πνιγῇ. — Ἐπὶ τέλους ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι τοῦ Ἰπποῦ Τέμπλου ἀναγινώσκωμεν τ' ἀκόλουθα περὶ τινος τῆς Βασιλείας ψιττακοῦ. Πολύλακίς ἐπεθύμησα, λέγει οὗτος, νὰ πληροφορηθῶ ἐκ τῆς ἰδίας καταθέσεως τοῦ Πρίγγιπος Μαυριτίου τοῦ Νασῶ, ἂν ἦσαν ἀληθῆ ὅσα ἤκουσα νὰ διηγῶνται περὶ ἐνὸς ψιττακοῦ, δὲ εἶχεν οὗτος, ὅτε διέτριβεν ὡς Διοικητὴς ἐν Βρασίλᾳ. Ἐλέγετο ὅτι ὁ ψιττακὸς οὗτος ἔκαμνεν ὁμιλίαν τόσον ὀρθὰς, ὥστε ἤλεεν ὑποθέσει τις ὅτι δὲν ἦτον ἄμειρος λογικοῦ, ἐπομείως πολλοὶ ἐπίστευον ὅτι τὸ ζῶον τοῦτο ἦτο δαιμονοφύητον· μάλιστα ἐβιβαίουσαν ὅτι εἰς τῶν ἐφημερίων τοῦ εἰρημένου Πρίγγιπος εἶχε λάβει, ἔνεκα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ψιττακοῦ, μεγίστην κατὰ τοῦ εἶδους τούτου τῶν πτηνῶν ἀπέχθειαν, πιστεύσας ὅτι ἐν τοῖς σώμασι αὐτῶν διατρίβουσιν οἱ δαίμονες! Ἡρώτησα λοιπὸν περὶ τούτων πάντων τὸν μνηστῆντα Πρίγγιπα καὶ μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἂν τινα τούτων ἦσαν ἀληθῆ, τὰ πλεῖστα ὁμῶς ψιυδῇ, προσθέτας μοι τ' ἀκόλουθον περιστατικόν. — Ὅταν ἐφθάσα, μὲ εἶπεν, ἐν Βρασίλᾳ, ἤκουσα νὰ λέγουν πολλὰ περὶ τοῦ πολυθρῶντος τούτου ψιττακοῦ, καὶ μολοντὶ οὐδεμίαν ἔδωκα εἰς τ' ἀδόξενα πίστιν, καὶ λατὰ ταῦτα ἠθέλησα νὰ τὸν ἴδω, ὅθεν παρήγγειλα νὰ μοὶ τὸν φέρουν. Ὅταν λοιπὸν τὸν ἔφεραν, εὐρισκόμην συνωδευμένος ὑπὸ διαφόρων φίλων Ὀλλανδῶν. Ὁ ψιττακὸς ἅμα μᾶς εἶδεν, ἐφώναξε καθαρᾶ τῇ φωνῇ: — *Τίς συνοδεῖα λοιπῶν ἀνθρώπων εἶναι αὕτη*; — Τότε δεικνύοντες ἐμὲ τὸν ἠρώτησαν τίς εἰμαι; ὁ δὲ ψιττακὸς ἀπεκρίθη λέγων: — *Ἴσως στρατηγός τις*. — Πλησιάζας δὲ ἐγὼ αὐτὸν τὸν ἠρώτησα: — *Πόθεν ἔρχεσαι*; — *Κἀκεῖνος* *Ἐκ Μερινάρου* (τόπου τῆς διαμονῆς του) — *Ἐγὼ ἐπανάβη* — *Εἰς ποῖον ἀνήκεις*; — *Κἀκεῖνος* — *Εἰς ἓνα Πορτογάλον*. — Ἐγὼ πάλιν — *Τί κάμνεις ἐκεῖ*; — *Κἀκεῖνος* — *Φυλάττω τὰς ὀρνίθας*; — *Ἐγὼ δὲ γελῶν ἐπανάβη* — *Σὺ φυλάτεις τὰς ὀρνίθας*; — *Ναὶ ἐγὼ* ἀπήντησε, *καὶ ἡξερῶ νὰ ἐκτελῶ κάλλιστα τὸ ἔργον μου*. Λέγων δὲ ταῦτα ἤρχισε νὰ κράζῃ κατὰ τὸν ὁποῖον συνιθίζε τρόπον, ὅτε πραγματικῶς ἐκάλει τὰς ὀρνίθας. Ἡρώτησα τὸν Πρίγγιπα, προστίθισιν ὁ μνηστῆς Τέμπλος, εἰς ποίαν γλῶσσαν ὁμιλεῖ ὁ ψι-

τακὸς οὗτος καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ὠμίλει τὴν Βρασιλικὴν γλῶτταν. »

Ἦδυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα καὶ ἄλλα πλείστα τοιαύτης φύσεως παραδείγματα, ἀλλὰ χάριν βραχυλογίας παραλείπομεν αὐτά.

I. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΗΣ ΧΙΛΛΩΝΟΣ.

Ἡ περικυκλωτὰ τὸ φρούριον τοῦτο τοπογραφία παρουσιάζει ἀπᾶσας τῆς φύσεως τὰς καλλονάς· λίμνας μεγάλας καὶ ἀταράχους, ὄρη καταπληκτικὰ, καὶ σκιάδας χλοεράς, τὴν γαλήνην, τὴν συγκερασμένην ἀτμοσφίραν καὶ τὸν γελόεντα οὐρανόν. Ἡ ψυχὴ σου συγκινεῖται εἰς τὴν θέαν ταύτην, καὶ γλυκεῖά τις ἔμπνευστις καταλαμβάνει αὐτὴν καὶ ἀνυψοῖ. Ποῖαι λέξεις, ποῖαι φωναὶ τῆς καρδίας ἤθελον εἶσθαι τόσον εὐφραδεῖς ἐνώπιον τοιοῦτου θαύματος, ὅσον ἡ σιγὴ τοῦ θαυμασμοῦ, ὁ θρησκευτικώτερος ὕμνος, ὃν ἡ ἐυγνωμοσύνη τοῦ πλάσματος δύναται ν' ἀναπέμψῃ πρὸς τὸν Πλάτην! Ἀλλ' ἡ ποίησις τῆς φύσεως δὲν βασιλεύει μόνη εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους. Ἐάν τὸ πνεῦμα

ἀποκάμῃ ἐκ τῶν συγκινήσεων, ὁ θεατὴς μεταβαίνει πάραυτὰ εἰς ἀναμνήσεις, δι' ὧν ἡ ἱστορία καὶ ἡ τέχνη καλλύνει τὸ ὄμμα τῆς Χιλλῶνος.

Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς μεταρρυθμίσεως ἀπόστολοι τινες ζηλωταὶ τῆς νέας θρησκευτικῆς ιδίας, καθεῖρχθησαν εἰς τὸ φρούριον τῆς Χιλλῶνος, οὕτως αἱ θύραι ἠνοίχθησαν ἐπίσης διὰ τοὺς πολιτικούς δεσμούςτας. Ποίημά τι τοῦ λόρδου Βύρωνος προσέθηκε πολλὴν λαμπρότητα εἰς τὸ ὄμμα ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, τοῦ Φραγκίσκου Βοννιβάρ (Francois de Bonnivard). Καὶ μακρόθεν τις βλέπων τὰ πυργία τοῦ ἀρχαίου φρουρίου, τὰ προσαγορεύει, ἐπαναλέγων τοὺς στίχους τοῦ Ἀγγλοῦ ποιητοῦ.

« Ὁ Λέμαν λούει τὰ τείχη τῆς Χιλλῶνος, τὰ κύματά του κυλόνται εἰς βῆθην χιλίων ποδῶν, ὡς ἐμετρήθη ἄνωθεν τῶν λιυκῶν τειχῶν τοῦ πύργου, περὶ τὸν ὁποῖον τὰ ῥῆτρα σχηματίζουσι εἰσὶναι προμαχῶνα. Εἶναι ἀληθὴς φυλακὴ... εἶναι εἶδος τάφου ζῶντος... »

« Ἐπὶ στήλαι Γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὕψονται εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ ὑπογείους εἰρκίας τῆς Χιλλῶνος, ἐπὶ μαῦραι καὶ παχεῖαι στήλαι, τὰς ὁποίας φωτίζει τὸ σκότιον φέγγος ἀκτίνος αἰχμαλώτου, ἀκτίνος ἀπὸ πλανηθείσης, καὶ διὰ μέσου τῶν σχισμᾶδων τῶν παχέων θόλων τοῦ εἰσδουούσης καὶ κατερχομένης ἐπὶ ὕγρου

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΗΣ ΧΙΛΛΩΝΟΣ.